

मल्लरानी गाउँपालिका

बालविवाह विरुद्ध कार्यक्रम संचालन खर्च कार्यविधि २०७५

मल्लरानी गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
खलंगा, प्यूठान
५ नं प्रदेश, नेपाल

बालविवाह विरुद्ध कार्यक्रम संचालन खर्च कार्यविधि २०७५

प्रस्तावना : देशमा रहेको बालविवाह जस्ता कुप्रथाहरूको अन्त्य गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने खर्च सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ मल्लरानी गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिकाको बैठकले मिति २०७५।१०।२८ जारी गरेको छ ।

परिच्छेद १

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (क) यो कार्यविधिको नाम “बालविवाह विरुद्ध कार्यक्रम संचालन खर्च कार्यविधि २०७५” रहेको छ ।
- (ख) यो कार्यविधि मल्लरानी गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिकाको बैठकवाट स्वीकृत भएको मितिदेखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

- (क) “स्थानीय तहको बालअधिकार समिति” भन्नाले बालवालिका सम्बन्धी ऐन २०७५ को दफा ६० वमोजिम गठन हुने समिति सम्झनुपर्दछ ।
- (ख) “मन्त्रालय” भन्नाले महिला, बालवालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय सम्झनुपर्दछ ।
- (ग) “राष्ट्रिय बालअधिकार परिषद” भन्नाले बालवालिका सम्बन्धी ऐन २०७५ को दफा ५८ वमोजिम गठन हुने परिषद सम्झनुपर्दछ ।
- (घ) “बालकल्याण अधिकारी” भन्नाले बालवालिका सम्बन्धी ऐन २०७५ को दफा ६१ वमोजिम नियुक्त भएको वा तोकिएको व्यक्ति सम्झनुपर्दछ ।
- (ड) “बालविवाह” भन्नाले २० वर्ष उमेर नपुगी भएको विवाह सम्झनुपर्दछ ।
- (च) “विभाग” भन्नाले महिला तथा बालवालिका विभाग सम्झनुपर्दछ ।
- (छ) “स्थानीय तह” भन्नाले मल्लरानी गाउँपालिका सम्झनुपर्दछ ।

परिच्छेद २

३. कार्यविधिको उद्देश्य:

१. आवधिक र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरूमा बाल विवाह विरुद्धका कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकताकासाथ समावेश गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने ।
२. बाल विवाह विरुद्धमा बालक, किशोर तथा पुरुषहरूको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।
३. बाल विवाहलाई प्रोत्साहन गर्ने प्रचलित सामाजिक, साँस्कृतिक र परम्परागत मान्यतामा आधारित सोच तथा व्यवहार परिवर्तनका लागि बालवालिका, किशोर-किशोरी, अभिभावक, शिक्षक, धार्मिक, राजनीतिक तथा सामुदायिक अगुवा, संघ संगठन लगायत अन्य सम्बद्ध सरोकारवालाहरूको क्षमता विकास गरी परिचालन गर्ने ।
४. बाल विवाह अन्त्यका लागि संचालित कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी रूपमा अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने ।

४. कार्यक्रम संचालन :

१. बालअधिकार, लैडिंगता, यौनिकता, यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य तथा अधिकारका साथै बालविवाहका विषयमा बालक, किशोर तथा पुरुषहरूको सचेतना अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।
२. बालविवाह विरुद्ध सामाजिक अभियान सञ्चालन गर्न बालकलब र समुदायका बालवालिकाहरूकोबालकाहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न आवश्यक तालिमको व्यवस्था गर्ने ।
३. बालमैत्री पुर्वाधार तयार गरी सुरक्षित बातावरण समेतको उचित व्यवस्थापन गर्नका लागिशिक्षक, कर्मचारी तथा व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूलाई आवश्यक तालिम प्रदान गर्ने ।
४. बालविवाह विरुद्ध सामुदायिकस्तरमा बाल कलब, युवा कलब वा अन्य समुह निर्माण गर्ने वा भएका समुहमा बालिकाहरूको सहभागितालाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।
५. सरकारी, गैर सरकारी र निजी संघसंस्थाहरूसँग समन्वय गरी बालविवाह विरुद्ध पारिवारीक सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

परिच्छेद ३

५. खर्च र लेखापरीक्षण:

बालविवाह तथा बालबालिकामाथि हुने हिंसाको व्यवस्थापनको लागि विभिन्न स्रोतवाट प्राप्त भएको रकम खर्चको प्रचलित कानुन वमोजिम आय व्यव विवरणको लेखा राख्नुपर्नेछ । कार्यक्रम खर्चको आन्तरिक लेखापरीक्षण र अन्तिम लेखा परीक्षण गर्नुपर्नेछ । सोको प्रतिवेदन एक प्रति मन्त्रालयमा पठाउनुपर्नेछ ।

६. प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने :

बालविवाह तथा बालबालिकामाथि हुने हिंसाका व्यवस्थापन सम्बन्धी गरेका कार्यक्रमहरूको प्रगती प्रतिवेदन मासिक, त्रैमासिक, अर्धवार्षिक र वार्षिक रूपमा तयार गरी स्थानीय तहले सम्बन्धित प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालयमा र प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालयले अर्धवार्षिक र वार्षिक रूपमा महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयमा पठाउनुपर्ने ।

परिच्छेद : ४

७. विविध:

बालविवाह तथा बालबालिकामाथि हुने हिंसा सम्बन्धी सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्दा बालविवाह अन्त्यका लागि राष्ट्रिय रणनीतिलाई समेत आधार मान्नुपर्नेछ ।